

Suvestinė redakcija nuo 2022-07-23 iki 2023-12-15

Isakymas paskelbtas: TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08047

Nauja redakcija nuo 2022-07-23:

Nr. [1-239](#), 2022-07-22, paskelbta TAR 2022-07-22, i. k. 2022-15999

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL DUJŲ, PAGAMINTŲ IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ, KILMĖS
GARANTIJŲ IŠDAVIMO, PERDAVIMO IR JŲ GALIOJIMO PANAIKINIMO BEI KILMĖS
GARANTIJŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS, TAIP PAT KITŲ VALSTYBIŲ
IŠDUOTŲ KILMĖS GARANTIJŲ PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2019 m. gegužės 21 d. Nr. 1-158
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punktu, 28 ir 29 straipsniais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1217 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą“ 1.2 ir 1.3 papunkčiais:

1. T v i r t i n u Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklės (pridedama).

2. S k i r i u Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorių AB „Amber Grid“ paskirtuoju subjektu, įgaliotu atlikti dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje funkcijas.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2019 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. 1-158
(Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2022 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. 1-239
redakcija)

DUJŲ, PAGAMINTŲ IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ, KILMĖS GARANTIJŲ IŠDAVIMO, PERDAVIMO IR JŲ GALIOJIMO PANAIKINIMO BEI KILMĖS GARANTIJŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS, TAIP PAT KITŲ VALSTYBIŲ IŠDUOTŲ KILMĖS GARANTIJŲ PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – dujos), kilmės garantijų (toliau – kilmės garantijos) išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarką.

2. Taisyklių privalo laikytis šie asmenys:

2.1. subjektas, įgaliotas atlikti dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo, kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės ir kitų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje funkcijas (toliau – Paskirtasis subjektas);

2.2. dujų gamintojai;

2.3. dujų tiekėjai (toliau – tiekėjai);

2.4. dujų perdavimo sistemos operatorius ir dujų skirstymo sistemos operatorius;

2.5. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba);

2.6. kiti dujų rinkos dalyviai, kurie yra registruojami kilmės garantijų duomenų bazėje, turi išduotas kilmės garantijas, teikia informaciją Paskirtajam subjektui.

3. Asmuo, įregistruotas kilmės garantijų duomenų bazėje ir turintis Paskirtojo subjekto suteiktą unikalų dalyvio kodą, laikomas dalyviu (toliau – dalyvis).

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme.

II SKYRIUS PASKIRTOJO SUBJEKTO FUNKCIJOS

5. Paskirtasis subjektas vykdo šias funkcijas:

5.1. administruoja kilmės garantijų elektroninę duomenų bazę, kurioje registruojami, kaupiami, saugomi ir tvarkomi su kilmės garantijomis susiję duomenys (toliau – Duomenų bazė);

5.2. registruoja dalyvius;

5.3. išduoda kilmės garantijas;

5.4. registruoja kilmės garantijų perdavimą;

5.5. pripažįsta kilmės garantijas panaudotomis ir (ar) panaikina jų galiojimą;

5.6. atlieka kilmės garantijų naudojimo priežiūrą ir kontrolę;

5.7. priima sprendimus dėl kitų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo;

5.8. dalyvio prašymu (pateiktu paštu, elektroniniu paštu arba kitomis elektroninių ryšių priemonėmis) per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos pateikia dalyviui rašytinį patvirtinimą apie jam išduotas ar priklausančias kilmės garantijas;

5.9. ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo kiekvieno kalendorinio mėnesio pabaigos savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie:

5.9.1. per praėjusį kalendorinį mėnesį iš atsinaujinančių energijos išteklių Lietuvoje pagamintų ir į dujų perdavimo ar skirstymo sistemą patiektų dujų, kurioms buvo išduotos kilmės garantijos, kiekius (MWh) atskirai pagal naudojamų energijos išteklių rūšis;

5.9.2. kitų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimą, kilmės garantijų perdavimą ir panaudojimą atskirai pagal naudojamų energijos išteklių rūšis;

5.10. skelbiant ar kitu būdu viešinant informaciją užtikrina dalyvių pateiktos informacijos konfidencialumą ir asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimus;

5.11. vykdo Taisyklėse numatytas kilmės garantijų panaudojimo priežiūros ir kontrolės funkcijas.

III SKYRIUS DALYVIŲ REGISTRACIJA DUOMENŲ BAZĖJE

6. Duomenų bazėje registruojami dujų gamintojai, tiekėjai ir kiti dujų rinkos dalyviai, siekiantys įsigyti kilmės garantijas ir (ar) siekiantys pripažinti kitų valstybių išduotas kilmės garantijas Lietuvos Respublikoje.

7. Asmenys, siekdami būti registruoti Duomenų bazėje, elektroninėmis ryšio priemonėmis pateikia Paskirtajam subjektui:

7.1. užpildytą Paskirtojo subjekto nustatytos formos prašymą įregistruoti į Duomenų bazę;

7.2. leidimo gaminti dujas kopiją ir (ar) tiekėjui išduoto veiklos leidimo ar licencijos kopiją, jeigu tokie leidimai ar licencijos yra privalomi pagal galiojančius įstatymus.

8. Jeigu kyla neaiškumų dėl Taisyklių 7 punkte pateikiamos informacijos, Paskirtasis subjektas gali paprašyti patikslinti informaciją, reikalingą dalyviui įregistruoti į Duomenų bazę, nurodydamas dalyviui terminą, per kurį prašoma informacija turi būti pateikta.

9. Paskirtasis subjektas, patikrinęs jam pateiktą informaciją, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ar patikslintos informacijos pateikimo dienos įregistruoja dalyvį į Duomenų bazę ir suteikia jam unikalų dalyvio kodą. Jeigu dalyvis nepateikia Taisyklėse nurodytos Paskirtojo subjekto papildomai prašomos informacijos, Paskirtasis subjektas atsisako įregistruoti dalyvį į Duomenų bazę ir apie tai jį informuoja.

IV SKYRIUS KILMĖS GARANTIJŲ IŠDAVIMAS

10. Kilmės garantija išduodama dujų gamintojo prašymu ir yra laikoma išduota dujų gamintojui, kai Paskirtasis subjektas padaro įrašą Duomenų bazėje apie išduotą kilmės garantiją. Kilmės garantijos standartinė forma yra įrašas Duomenų bazėje:

10.1. Dėl kilmės garantijos išdavimo į Paskirtąjį subjektą kreipiamasi elektroninėmis ryšio priemonėmis pateikiant Paskirtojo subjekto nustatytos formos prašymą.

10.2. Paskirtasis subjektas, patikrinęs prašymą ir gavęs Taisyklių 20 punkte nurodytą informaciją, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo ar patikslintos informacijos pateikimo dienos išduoda dalyviui prašyme nurodytą kilmės garantijų kiekį.

11. Kilmės garantija išduodama vienam iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintam ir į dujų sistemą patiektam energijos vienetui – 1 (vienai) MWh. Kiekvienam pagamintos atsinaujinančių energijos išteklių energijos vienetui išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija, į tą patį energijos vienetą atsižvelgiant ne daugiau kaip vieną kartą. Kilmės garantijos išduodamos už praėjusį kalendorinį mėnesį patiektą energijos kiekį.

12. Kilmės garantija nėra išduodama dujoms, pagamintoms ir suvartotoms dujų gamintojo savosioms reikmėms ir ūkio poreikiams.

13. Kilmės garantijoje nurodoma:

13.1. energijos rūšis;

13.2. energijos ištekliai, iš kurių buvo pagaminta energija;

13.3. gamybos pradžios data ir gamybos pabaigos data;

13.4. įrenginio, kuriame pagamintos dujos, identifikaciniai duomenys, vieta, tipas ir pajėgumas;

13.5. ar įrenginiui buvo skirta parama investicijoms ir koku mastu, ar energijos vienetui pagaminti buvo suteikta kitokia parama pagal nacionalinę paramos schemą ir koku mastu, taip pat paramos schemos ir (ar) skatinimo priemonių rūšis;

13.6. dujų gamybos įrenginio eksploatacijos pradžios data;

13.7. išdavimo data, valstybė ir unikalus identifikacinis numeris.

14. Siekiant, kad kilmės garantija būtų pripažinta kaip tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, numatytų Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnyje, atitikties įrodymas, arba naudojama degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – DAEI) apskaitos vienetų išdavimui, kilmės garantijoje papildomai nurodoma:

14.1. viršutinis dujų šilumingumas;

14.2. žemutinis dujų šilumingumas;

14.3. dujų gamybai panaudotos žaliavos pagal Alternatyviųjų degalų įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytą metodiką ir jų kilmės šalys;

14.4. Europos Komisijos sprendimu pripažintos savanoriškos tarptautinės schemos, pagal kurią buvo sertifikuotas dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojas, pavadinimas ir pagal tą schemą veikiančios sertifikavimo įmonės išduotas dokumento, patvirtinančio dujų iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginio sertifikavimą, numeris;

14.5. kilmės garantijoje nurodytas atsinaujinančių dujų siuntos tvarumo charakteristikas patvirtinančio dokumento numeris ir bendras pagal šį dokumentą tvariu pripažintas energinės vertės kiekis (MWh) kartu su informacija apie energijos būvio ciklo metu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumą (gCO₂ekv./MJ).

V SKYRIUS

KILMĖS GARANTIJŲ PERDAVIMAS, PANAUDOJIMAS IR JŲ GALIOJIMO PANAIKINIMAS

15. Kilmės garantijas dalyvis perduoda kitam dalyviui pagal dvišalę sutartį kilmės garantijos galiojimo laikotarpiu.

16. Kilmės garantija laikoma panaudota, kai kilmės garantija perduodama galutiniam vartotojui, siekiant įrodyti pateiktų dujų kilmę. Siekiant, kad kilmės garantija būtų pripažinta kaip tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, numatytų Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnyje, atitikties įrodymas arba būtų tinkama DAEI apskaitos vienetams išduoti, dalyviai privalo taikyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 37 straipsnyje nurodytą masės balanso sistemą.

17. Dalyviai, panaudoję kilmės garantiją, turi apie tai pranešti Paskirtajam subjektui Taisyklių VI skyriuje nustatyta tvarka. Siekdami kilmės garantiją panaudoti DAEI apskaitos vienetų sistemoje, dalyviai, panaudoję kilmės garantiją, Paskirtajam subjektui papildomai privalo nurodyti dujų pildymo punkto, per kurį buvo patiektas atitinkamas DAEI kiekis, pavadinimą arba kitus konkretų dujų pildymo punktą identifikuojančius duomenis, transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjo, vidaus rinkai patiekusio DAEI, juridinio asmens kodą bei dujų panaudojimo paskirtį. Deklaruojamų panaudotų kilmės garantijų kiekis konkrečiame prie dujų sistemos prijungtų dujų pildymo punkte negali viršyti per ataskaitinį laikotarpį patiekto dujų kiekio.

18. Kilmės garantija galioja 12 (dvylika) mėnesių nuo atitinkamo dujų energijos vieneto pagaminimo momento. Dalyviai gali panaudoti kilmės garantiją ne vėliau kaip per šešis mėnesius

nuo kilmės garantijos galiojimo laikotarpio pabaigos. Norint įrodyti praėjusiais metais pateiktų dujų kilmę, kilmės garantija turi būti panaudota iki einamųjų metų kovo 31 d. Nepanaikinta kilmės garantija netenka galios ne vėliau kaip praėjus 18 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento.

19. Kilmės garantijos galiojimas panaikinamas paaiškėjus, kad kilmės garantija buvo išduota vadovaujantis klaidingais ar netiksliais duomenimis.

VI SKYRIUS

KILMĖS GARANTIJŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪRA IR KONTROLĖ

20. Dalyviai ne vėliau kaip per kalendorinį mėnesį, einantį po ataskaitinio kalendorinio mėnesio pabaigos, Paskirtajam subjektui privalo pateikti informaciją apie kilmės garantijas, kurios per paskutinį kalendorinį mėnesį buvo panaudotos arba perduotos pagal dvišales sutartis. Pateikdamas informaciją, dalyvis turi nurodyti dujų vartojimo laikotarpį, už kurį buvo panaudotos išduotos kilmės garantijos ir subjektus, kuriems jos buvo perduotos pagal dvišales sutartis.

21. Dujų skirstymo sistemos operatoriai privalo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo kalendorinio mėnesio pabaigos pateikti Paskirtajam subjektui informaciją apie kiekvieną prie jų sistemos prijungto gamintojo per praėjusį kalendorinį mėnesį į dujų sistemą patiektų ir prie dujų sistemos prijungtų dujų pildymo punktų, kuriuose vidaus rinkai buvo patiekti DAEI, suvartotų dujų kiekį (MWh).

22. Dalyviai, dujų skirstymo sistemos operatoriai ir Taryba Paskirtojo subjekto prašymu privalo teikti ir kitą informaciją, reikalingą Paskirtojo subjekto funkcijoms vykdyti.

23. Dalyviai, teikiantys duomenis Paskirtajam subjektui, atsako už teikiamų duomenų tikslumą ir patikimumą. Pastebėję, kad pateikė neteisingus duomenis, privalo nedelsdami, tačiau ne vėliau kaip per 5 darbo dienas informuoti Paskirtąjį subjektą ir pateikti patikslintus duomenis.

24. Gavęs patikslintus duomenis iš dalyvio arba Tarybos Paskirtasis subjektas per 5 darbo dienas privalo patikslinti išduotas kilmės garantijas.

25. Taryba planinių patikrinimų metu arba Paskirtojo subjekto prašymu, atlieka dujų kiekio kontrolę. Taryba, atlikusi dujų kiekio kontrolę, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pateikia dalyvio dujų kiekio kontrolės išvadą Paskirtajam subjektui. Paskirtasis subjektas negali išduoti ar perduoti dalyvio kilmės garantijos, jeigu Tarybos pateiktoje išvadoje nustatomi dujų kiekio neatitikimai ir nėra patikslintos kilmės garantijos.

VII SKYRIUS

KITŲ VALSTYBIŲ IŠDUOTŲ KILMĖS GARANTIJŲ PRIPAŽINIMAS

26. Lietuvos Respublikoje pripažįstamos kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių išduotos kilmės garantijos tik kaip Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje, 29 straipsnio 7 dalyje ir Taisyklių 14 punkte nurodytos informacijos įrodymas.

27. Siekiant į Duomenų bazę įtraukti kitų valstybių narių išduotas kilmės garantijas, kilmės garantijoje privalo būti įrašas, patvirtinantis kilmės garantijos galiojimo panaikinimą perdavimui į Lietuvos Respubliką.

28. Kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių išduotos kilmės garantijos gali būti pripažintos kaip Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnio tvarumo kriterijų įrodymas arba būtų tinkamos DAEI apskaitos vienetams išduoti tik tokiu atveju, jeigu dalyviai taiko masės balanso sistemą, kaip nurodyta šio įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje, ir jei importuojama energija nebus įskaityta į kitos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, tikslą. Energijos įleidimo ir išleidimo taškai privalo būti sujungti dujų transportavimo sistema.

29. Dalyvis, siekiantis pripažinti kitose valstybėse narėse ir trečiosiose valstybėse, išduotas kilmės garantijas Taisyklių 26 punkte nurodytais tikslais, Paskirtajam subjektui privalo pateikti:

29.1. dokumentus, įrodančius masės balanso sistemos naudojimą dujų sistemoje, tai yra įrodančius matavimo priemonėmis užfiksuotą dujų energijos srauto įleidimą energijos įleidimo taške ir dujų energijos srauto išleidimą energijos išleidimo taške. Informacija apie kilmės garantijoje nurodytą įleistą į dujų transportavimo sistemą ir išleistą iš dujų transportavimo sistemos dujų energijos kiekį turi būti pagrįsta išmatuotu dujų energijos kiekiu;

29.2. dokumentus, įrodančius, kad bus išvengta dvigubos energijos apskaitos ir kad importuojama energija nebus įskaityta į kitos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, tikslą. Paskirtasis subjektas priima sprendimą dėl dalyvio pateiktų dokumentų tinkamumo.

30. Paskirtasis subjektas gali atsisakyti pripažinti kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių, išduotas kilmės garantijas, jeigu tikrinant kilmės garantijų duomenis kyla pagrįstų abejonių dėl Taisyklių 13 ir (ar) 14 punktuose nurodytų duomenų tikslumo, patikimumo ar tikrumo.

31. Lietuvos Respublikoje trečiosios valstybės išduotos kilmės garantijos pripažįstamos tik tuo atveju, jeigu Europos Komisija su ta trečiąja valstybe yra sudariusi susitarimą dėl Europos Sąjungoje išduodamų kilmės garantijų ir toje trečiojoje valstybėje sukurtų suderinamų kilmės garantijų sistemų abipusio pripažinimo ir jeigu energija importuojama arba eksportuojama tiesiogiai.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-139](#), 2020-06-01, paskelbta TAR 2020-06-01, i. k. 2020-11779

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. gegužės 21 d. įsakymo Nr. 1-158 „Dėl Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės ir kitose valstybėse narėse išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-239](#), 2022-07-22, paskelbta TAR 2022-07-22, i. k. 2022-15999

Dėl energetikos ministro 2019 m. gegužės 21 d. įsakymo Nr. 1-158 „Dėl Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo